Autistisch denken : De unieke manier van waarnemen en betekenis verlenen.
Theory of mind – executieve functies- centrale coherentie - contextblindheid
Gedrag is er een gevolg van. **Master-switch !!**

- Gedeelde aandacht
- Inlevingsvermogen- empathie –
- Intentie van de ander begrijpen
- Executieve functies (*gerichte aandacht (focus)* – **cognitieve Flexibiliteit** - *Impulscontrole* - *Werkgeheugen* - **Plannen en organiseren** – *Emotieregulatie- Metacognitie*)
- Conceptvorming
- Contextgebonden betekenisverlening/ oplossingsstrategie
- Samenhang zien
- Voorspelbare brein
- Waarneming (details – geheel)
- Rigide betekenisverlening
- Gesloten redenering

- Sensorische gevoeligheid
- …

Functionaliteit: Activiteiten waar je iets nuttig uit leert en aanpassingen die bijdragen tot groei.

Basisbehoeften (voor motivatie en groei)
- **A**utonomie (Zelfstandig – zelfredzaam en zelfsturend)
- Ver**b**ondenheid
- **C**ompetentie

Nuttig voor mezelf of de ander
nu en/of later

Nuttig in meerdere contexten

Evenwicht tussen aangeboden oplossing/aanpassing en het ABC van de leerling

Dubbelspoor: Inzetten op het aanpassen van de omgeving (spoor 1) en het aanleren van nieuwe (compenserende) vaardigheden en nieuwe mogelijkheden (spoor 2)

Omgevingsaanpassingen
- Tijd
- Ruimte
- Persoon
- Activiteit-materiaal
- Verwachtingen - gevolgen

Nieuwe vaardigheden aanleren
- Communicatie
- sociale vaardigheden
- vrije tijd
- zelfredzaamheid
- leren
- Werkvaardigheden algemeen
- Werkvaardigheden specifiek ifv nastreven opleidingsprofielen

Proces (bekend naar onbekend) – transfer

Basisrust: Afstemming tussen moeilijkheidsgraad van de taak/opdracht, de context en de interactie

- Veilig – rust
- Evenwicht tussen uitdaging en mogelijkheden
- Stressreductie – Emotieregulatie
  Sensorisch afgestemd
- Duidelijkheid
- Expliciete verwachtingen
- Goed gevoel
- …

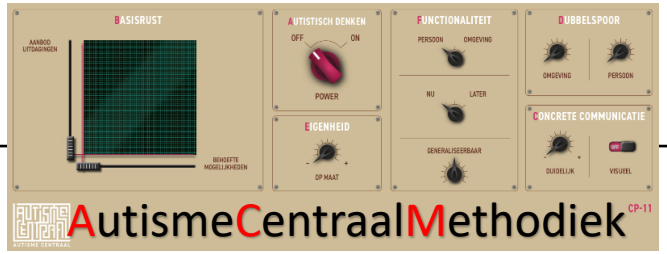

Eigenheid: Rekening houden met de sterktes en beperkingen, en oog hebben voor de unieke persoon

Talent, aanleg en voorkeuren
Kalenderleeftijd vs ontwikkelingsleeftijd
- SEO
- Cognitieve ontwikkeling
- Communicatieve ontwikkeling
- Motorisch-zintuiglijke ontwikkeling

Waarden, normen, cultuur
…

Concrete communicatie. Het middel om te verhelderen; een voorwaarde bij het aanpassen van de omgeving en het aanleren van nieuwe inzichten/vaardigheden.

- Niveau
- Vorm
- Functies

- Figuurlijk taalgebruik
  Woorden met meerdere betekenissen

- Verhelderen op maat

- Begrijpen
- Uiten

Autistisch denken : De unieke manier van waarnemen en betekenis verlenen.
Gedrag is er een gevolg van **Master-switch !!**

Bv. nood aan duidelijke routines – ingeslepen gewoonten waarop ik kan terugvallen
nood aan een leraar die hardop denkt en hierdoor zijn denken, handelen en verwachten verduidelijkt.

Functionaliteit: Activiteiten waar je iets nuttig uit leert en aanpassingen die bijdragen tot groei, rekening houdend met de autonomie, de verbondenheid en de competenties.

Bv. nood aan verduidelijking waarom ik leer wat ik leer en waar ik dat nog kan gebruiken.

Dubbelspoor: Inzetten op het aanpassen van de omgeving (spoor 1) en het aanleren van nieuwe (compenserende) vaardigheden en nieuwe mogelijkheden (spoor 2)
Hoe meer stress, hoe meer aanpassingen er aan de omgeving nodig zijn.

Bv. nood aan aanwezigheid van hulpmiddelen als ik me sensorisch over-of onderprikkeld voel;
Nood aan inslijpen van de busrit naar de stageplaats zodat dit op de eerste stagedag geen bijkomende stressfactor is.

Basisrust: Uitdagingen op maat en prikkels in evenwicht

Bv. nood aan nabijheid bij nieuwe uitdagingen

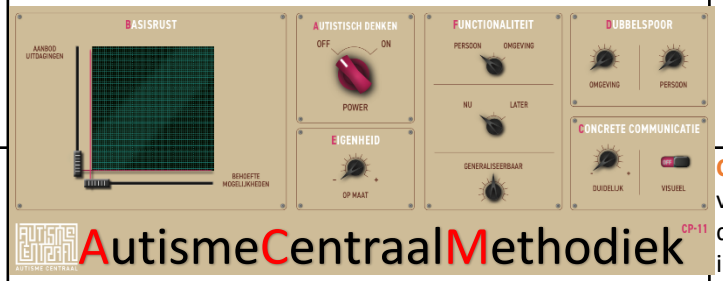

Eigenheid, is rekening houden met de sterktes en beperkingen, en oog hebben voor de unieke persoon

bv. hou rekening met wat ik kan en aankan
Heb begrip voor mijn thuiscultuur en hoe anders ik jouw regels en verwachtingen aanvoel

Concrete communicatie: Het middel om te verhelderen; een voorwaarde bij het aanpassen van de omgeving en het aanleren van nieuwe inzichten/vaardigheden
Bv. Nood aan éénduidige communicatie over regels en afspraken
Nood aan concreet geformuleerde opdrachten

Naar: Vanroy, K. (2018). Autisme Centraal Methodiek voor ouders en begeleiders. Leuven: ACCO.